

УДК 1:004.9](73)"20"

DOI: <https://doi.org/10.17721/2523-4064.2025/12-11/23>Вадим КОВАЛЕНКО, асп.
ORCID ID: 0009-0009-9431-9592
e-mail: chernovik@meta.ua

Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ, Україна

ЦИФРОВА ОСОБИСТІТЬ ЯК НОВА ФОРМА СУБ'ЄКТА В АМЕРИКАНСЬКІЙ ФІЛОСОФІЇ

Вступ. Наголошено, що у XXI столітті цифрові технології не лише радикально змінюють світ, а й трансформують саму природу людської суб'єктності. У центрі уваги сучасної американської філософії опиняється феномен "цифрової особистості" – нової форми "Я", яка не зводиться до автономного, раціонального суб'єкта класичної філософії, що був започаткований Рене Декартом у XVII ст. Присвячено аналізу змін у розумінні суб'єкта під впливом цифрових технологій, зокрема у працях таких сучасних мислителів, як Шеррі Теркл, Донна Гаравей та Лючіано Флоріді.

Методи. Використано загальнонаукові методи аналізу, синтезу, індукції та дедукції, а також історико-філософські підходи: порівняльно-історичний аналіз (для зіставлення поглядів філософів різних часів та країн), герменевтика (для тлумачення філософських текстів), концептуальна реконструкція (для аналізу понять суб'єкта, тіла, цифрового "Я").

Результати. Розкрито, що видатна максима Р. Декарта "Cogito, ergo sum" стає точкою відліку для формування модерного "Я", однак у цифрову епоху воно зазнає трансформації. Наприклад, у Ш. Теркл комп'ютер постає уже не просто інструментом, він є дзеркалом розуму, що відображає та трансформує ідентичність і самосприйняття. Її концепція "другого Я" і "життя на екрані" описує, як цифрові технології змінюють процес соціалізації й мислення, особливо в молодого покоління. З іншого боку Д. Гаравей у "Маніфесті кіборга" вводить метафору гібридного суб'єкта, де межа між людиною й машиною розмита, а гендер, тіло та техніка постають взаємопов'язаними складниками. Свій інформаційний підхід до особистості пропонує Л. Флоріді, розглядаючи її як структуру в інфосфері, яка постійно оновлюється подібно до гіпертексту. Означено, що таке мислення заперечує стабільність, цілісність і автономність суб'єкта.

Висновки. Акцентовано, що цифрова суб'єктність не є продовженням традиційного уявлення про "Я", а радше його радикальним переглядом. Показано, що ідеї Ш. Теркл, Д. Гаравей та Л. Флоріді демонструють, що сучасний суб'єкт – це відкритий, динамічний, змінний, інформаційно-мережевий агент. Цифрове "Я" уже не можна осмислювати без урахування техніки, соціальної взаємодії та інформаційних потоків. Обґрунтовано, що в цьому контексті філософія набуває особливої актуальності як засіб критичного аналізу ідентичності в умовах цифрової доби. Відповідно, філософське осмислення суб'єктності потребує нових підходів, які враховують як тілесний, так і технічний, як особистий, так і соціальний виміри людського існування. Важливим завданням стає також переосмислення категорій приватності, емоційності, свободи у світі, де технології є не тлом, а структурним елементом самого суб'єкта.

Ключові слова: історія філософії, сучасна філософія, цифрове "Я", суб'єктність, інформаційна філософія.

Вступ

У XXI столітті цифрові технології докорінно змінюють не лише способи комунікації, праці й соціальної взаємодії, але й саме уявлення про людську суб'єктність. Якщо в епоху модерну суб'єкт ототожнювався з автономним раціональним "Я", як, наприклад, у філософії видатного раціоналіста Рене Декарта, то сьогодні ми спостерігаємо розмивання чітких меж між людиною, тілом, інформаційною системою та штучним інтелектом. Сьогодні цифрова особистість – це вже не просто образ у соціальних мережах, якийсь аватар або інтернет-присутність, а новий онтологічний статус, що постає на перетині біологічного, технологічного й соціального вимірів тощо.

Американська філософія, особливо в її феміністському, постгуманістичному та інформаційному напрямках, активно осмислює ці трансформації. Роботи таких видатних мислителів, як Шеррі Теркл, Донни Гаравей, Лючіано Флоріді та інших пропонують концепти, які допомагають зрозуміти, як змінюється не лише форма особистості, але й самі умови її існування. У цьому контексті актуальним є філософський аналіз цифрового суб'єкта – його структури, природи та меж – у координатах сучасної американської думки. Саме цьому і присвячено це дослідження.

Мета статті – дослідити трансформацію поняття суб'єкта в контексті цифрової культури, спираючись на ідеї американської філософії. Особливу увагу приділено формуванню цифрової особистості як нової форми самості у філософських концептах постмодерну.

Методи

Методологічна основа дослідження спирається на міждисциплінарний підхід, який поєднує загальнонаукові та історико-філософські методи. Серед загальнонаукових застосовано аналіз для виявлення ключових аспектів

цифрової суб'єктності в сучасній американській філософії; синтез для узагальнення різних концептуальних підходів до "цифрового Я"; індукцію для формування загальних висновків на основі вивчення окремих філософських моделей (зокрема, Ш. Теркл, Д. Гаравей, Л. Флоріді); дедукцію для пошуку логічних наслідків і висновків щодо статусу суб'єкта в цифрову епоху тощо. Історико-філософські методи дозволили зануритися у контекст розвитку ідеї суб'єктності, наприклад, історико-порівняльний аналіз використано для зіставлення класичних та сучасних концепцій суб'єкта. У свою чергу, герменевтичний підхід для інтерпретації філософських текстів у межах їх культурного й технологічного контексту. Такий методологічний інструментарій забезпечує багаторівневий філософський аналіз як онтологічного, так і етичного, соціального та когнітивного вимірів сучасної суб'єктності.

Результати

У XXI столітті під впливом цифрових технологій суттєво та радикально змінюються не лише соціальні структури, але й сам спосіб існування суб'єкта. Варто зазначити, що цифрова особистість не є просто новим інструментом самопрезентації, вона постає принципово новою формою суб'єктності, що ставить під сумнів класичні філософські уявлення про "Я". У сучасній американській філософії ця трансформація активно осмислюється крізь призму різноманітних теорій та концепцій, таких як феміністична теорія, постструктуралізм, трансгуманізм, філософія свідомості тощо.

Наприклад, класичне розуміння суб'єкта, яке бере початок ще від раціоналіста Р. Декарта, засновується на ідеї автономного, самотозожного й раціонального "Я". Видатний французький філософ ставить собі одвічне питання щодо душі та тіла в питаннях власного "Я": "Таким чином, добре поміркувавши й докладно все розваживши,

© Коваленко Вадим, 2025

слід урешті зробити висновок і назавжди прийняти, що положення *я є, я існую* – неодмінно правильне щоразу, як я його вимовляю або осягаю розумом. Проте я ще не зовсім ясно розумію, чим є я, той я, який певен у власному існуванні, тож надалі мушу ретельно остерігатись, аби необачно не сприйняти щось інше як себе і, таким чином, не припуститися помилки в знанні, яке, стверджую, достовірніше й очевидніше всіх знань, що їх я мав досі" (Декарт, 2000, с. 28). Зрештою він приходить до думки, яка стала своєрідною максимом, і яка ототожнила існування суб'єкта з процесом мислення. Принцип Р. Декарта "*Cogito, ergo sum*" – це фундаментальна теза його філософії, яку він сформулював, щоб знайти беззаперечну істину – те, у чому не можна сумніватися. Термін "медитація" означає найбільш сконцентровану та зосереджену думку, тобто фундаментальні роздуми, але починаються вони з методичного сумніву. Філософ відкидає усі знання, які можна поставити під сумнів: це і чуттєвий досвід, і фізичний світ, навіть існування власного тіла. Але в процесі цього сумніву він відкриває щось, що заперечити неможливо, тобто сам факт сумніву. А він, у свою чергу, є формою мислення. Отже, навіть якщо я сумніваюся, то я мислю. А якщо мислю – значить, я існую. Ця ідея корелюється з поглядами середньовічного філософа Аврелія Августина. У своїй праці "Про місто Боже" (книга XI, 26) середньовічний філософ полемізував з академіками, які мали великий вплив на інтелектуальне середовище того часу. Він стверджував, що не боїться аргументів академіків, коли ті скептичного говорять про помилкову впевненість щодо власного існування. Августин був переконаний, що, навіть якщо академіки мають рацію, і варто сумніватися у своїй правоті, то необхідно має бути той, хто помиляється, а отже, це доводить власне існування (Августин, 2014). Це формулювання (*si fallor, sum*) іноді називають августинським *cogito*. І це не випадково, оскільки Р. Декарт у листуванні з друзями згадує Августина, але підкреслює відмінну позицію: "Я вдячний вам за те, що ви звернули мою увагу на уривок святого Августина, що стосується мого "Я мислю, отже, я існую". Сьогодні я пішов до бібліотеки цього міста, щоб прочитати його, і я справді вважаю, що він використовує його, щоб довести достовірність нашого існування. Далі він показує, що в нас є певна подоба Трійці, оскільки ми існуємо, ми знаємо, що існуємо, і ми любимо існування та знання, які маємо. Я ж, навпаки, використовую цей аргумент, щоб показати, що це "я", яке мислить, є нематеріальною субстанцією без тілесного елемента. Це дві дуже різні речі. Сам по собі такий простий і природний висновок про існування з того факту, що хтось сумнівається, що це могло спасти на думку будь-якому письменнику. Але я дуже радий, що погоджуюся зі святим Августином, хоча б для того, щоб заспокоїти маленькі уми, які намагалися знайти недоліки в цьому принципі" (Descartes, 1991, р. 159). У цих словах Р. Декарт висловлює вдячність за звернення уваги на уривок із творів святого Августина, який стосується теми "*Cogito, ergo sum*" і визнає, що Августин також стверджував достовірність людського існування, утім, у богословському контексті. Як стверджує Р. Декарт, він використовує "*Cogito*" не для богословського доведення, а для філософського обґрунтування, що мисляче "я" є нематеріальною (духовною) субстанцією, тобто не залежить від тіла.

У сучасному цифровому середовищі "Я" розпоршується. Суб'єкт стає мультимедійним, багатоплатформовим, він взаємодіє з алгоритмами, обчислюється, аналізується тощо. Поведінка "Я" визначається не лише вільною волею, а й цифровими слідами, які воно залишає в

мережі. Американські філософи, зокрема Шеррі Теркл, Донна Гаравей, Люк Муллан та інші, досліджують, як цифрова суб'єктність формується в умовах соціальних мереж, масових даних і автоматизованих систем.

Дослідниця Шеррі Теркл (*Sherry Turkle*) у своїй книзі "Друге Я" ("The Second Self") стверджує, що комп'ютер – це не просто технічний інструмент, а складова частина нашого особистого й психологічного життя. Вона досліджує, як комп'ютерні технології впливають на те, як ми сприймаємо самих себе та будуємо стосунки з іншими людьми. На її переконання, комп'ютери формують наш спосіб мислення і поведінки. Вона пише: "...оскільки комп'ютери стають звичайними об'єктами в повсякденному житті – у дозвіллі та навчанні, а також у роботі – кожен матиме можливість взаємодіяти з ними таким чином, що машина може виступати проекцією частини його "Я", дзеркалом розуму" (Turkle, 1984, р. 15). Авторка простежує суб'єктивний бік персональних комп'ютерів, її цікавить не можливість техніки робити щось для людини, а те, що техніка робить з людиною. Її цікавить, як саме машини впливають на людське мислення та самоусвідомлення. Вона описує, як комп'ютери стають інтегрованими в повсякденне життя людини, як вони перетворюються на середовище, у якому люди не лише працюють, але й відпочивають, живуть, творять тощо. Комп'ютер подається не просто як інструмент, а як середовище, що дозволяє створювати й проживати власні світи – програмовані, експериментальні, особисті. Завдяки своїй адаптивній природі, а саме здатності набувати нових форм, комп'ютер стає способом пізнання себе та світу. А це, у свою чергу, спонукає до нових філософських запитів. Чи можемо ми стверджувати про існування штучного інтелекту, та які філософські дилеми це питання порушує.

У книзі "Життя на екрані" ("Life on the Screen") увага дослідниці змістилася з того, як люди бачать комп'ютери на проблему ідентичності в цифровому просторі. На думку дослідниці, комп'ютери, які об'єднують мільйони людей щодня, змінюють людське самосприйняття. Її цікавить вплив комп'ютерів на людський розум і те, як людина думає про себе. Убачає дослідниця і загрози з боку високих технологій: "Небезпека технологій полягає в тому, що вони вимагають, щоб їх підживлювали" (Turkle, 1995, р. 107). Авторка наголошує, що комп'ютери стали не просто екранами, на які люди проєктують свої особистості. Вони вже є частиною процесу становлення нових поколінь. Для дітей і дорослих, які взаємодіють із комп'ютером через ігри, роботу з текстами, зображеннями, програмування, ці технології стають інструментом формування особистості та ідентичності.

У книзі "Наодинці разом" ("Alone Together") філософія дає логічне продовження попереднім книгам, неофіційно називаючи їх "трилогією" (Turkle, 2011). Вона звертає увагу на те, як суб'єкти дедалі частіше формують ідентичність у віртуальних просторах, де зникає чітка межа між приватним і публічним. У цьому контексті цифрова особистість уже не є лише розширенням реального "Я", але й автономний режим його функціонування. Ця книга постає своєрідним узагальненням основних ідей, над якими працювала Ш. Теркл, у ній аналізується вплив сучасних цифрових технологій, зокрема персональних пристроїв та соціальних мереж, а також сучасного штучного інтелекту на міжособистісне спілкування. Яким чином ці технології впливають на емоційні зв'язки в людей та на уявлення про приватність, цифрове "Я" тощо. Авторка зазначає, що оптимізм часів написання "Друге Я" похитнувся: "Протягом десятиліття після публікації "Другого Я" стосунки людей з комп'ютерами змінилися.

Якщо в 1980-х роках ці стосунки майже завжди були індивідуальними, людина наодинці з машиною, то в 1990-х роках це вже не так. На той час комп'ютер став порталом, який дозволяв людям вести паралельне життя у віртуальних світах. Люди доєднувалися до таких мереж, як America Online, і відкривали для себе нове відчуття "місця". Це були запаморочливі часи: ми більше не обмежувалися кількома близькими друзями та контактами. Тепер у нас могли бути сотні, навіть тисячі, разюча широта зв'язків. Моя увага перемістилася з особистого спілкування з комп'ютером на стосунки, які люди формували один з одним, використовуючи комп'ютер як посередника" (Turkle, 2011). Книга складається з двох частин, у першій частині книги Ш. Теркл зосереджується на тому, як спілкування з роботами може зруйнувати здатність людей до емоційної взаємодії з іншими людьми. Ця проблема викликає у дослідниці глибоке занепокоєння. Роботи, які сьогодні імітують емоції, стають повноправними членами соціальних стосунків, а люди приписують їм якості, яких насправді немає. Це якраз, на думку Ш. Теркл, призводить до деградації емоційної чутливості. Друга ж частина присвячена онлайн-комунікації. Вона стверджує, що постійне відволікання на пристрої руйнує концентрацію та знижує якість міжособистісних зв'язків. З одного боку, соціальні мережі мають позитивні переваги, але, з іншого боку, вони викликають залежність від чужих думок, що, очевидно, заважає людям формувати власну самосвідомість. Окремою ідеєю є думка про те, що конфіденційність у цифровому просторі нівельована. Філософія наочно демонструє, як зниження цінності приватності серед молоді, яка виросла в середовищі цифрової відкритості, спричиняє ще більше поширення особистої інформації в мережі.

Інша важлива ідея – це увлечення про множинну суб'єктність. Американська філософія, феміністка, біологиня й теоретик науки Донна Гаравей (*Donna Haraway*), яка відома своїми ідеями кіберфемінізму, заклала підвалини для розуміння суб'єкта, природа якого є гібридною, тобто і тілесною, і технічною. Цифрова особистість тут постає як результат взаємодії біологічного, соціального і цифрового вимірів, що кидає виклик будь-яким спробам мислити суб'єкта в термінах цілісності чи стабільності.

У 1985 році Д. Гаравей опублікувала есе "Маніфест для кіборгів: наука, технологія і соціалістичний фемінізм у 1980-х" ("Manifesto for Cyborgs: Science, Technology, and Socialist-Feminism in the 1980s"). У цьому есеї авторка відходить від традиційних для себе тем, таких як маскулітний ухил в науковій культурі, тут вона зробила значний внесок у формування феміністських наративів ХХ століття. У 1980-х роках у США відбувається зростання популярності консервативних поглядів, на думку Д. Гаравей це був критичний момент, коли феміністки мали визнати, що вони перебувають усередині того, що вона називає "інформатикою домінування". На думку дослідниці, жінки стали глибоко залученими до мережевої гегемонії, тож для виходу з цієї ситуації, необхідно було сформувати нову політичну позицію: "Кіборг – це кібернетичний організм, гібрид машини й організму, створіння як соціальної реальності, так і вигадки. Соціальна реальність – це прожиті соціальні відносини, наша найважливіша політична конструкція, вигадка, що здатна змінити світ. Міжнародні жіночі рухи сконструювали "жіночий досвід", а також відкрили або віднайшли цей ключовий колективний об'єкт. Цей досвід є вигадкою і фактом та водночас – і того найважливішого, політичного типу. Звільнення ґрунтується на формуванні свідомості, на уявному осягненні гноблення, а отже, і можливостей. Кіборг –

це питання вигадки і прожитого досвіду, що змінює саме розуміння того, чим є "жіночий досвід" наприкінці ХХ століття. Це боротьба між життям і смертю, але межа між науковою фантастикою і соціальною реальністю – лише оптична ілюзія" (Haraway, 1985, p. 1–2). Пізніше Д. Гаравей оновила есей, який тепер мав назву "Маніфест кіборга: наука, технологія та соціалістичний фемінізм наприкінці ХХ століття" ("A Cyborg Manifesto: Science, Technology, and Socialist-Feminism in the Late Twentieth Century"), який продовжував тему з ідеєю метафори кіборга. Ця метафора була потрібна для того, щоб пояснити суперечності всередині феміністичної теорії. У книзі "Вищі примати, кіборги та жінки: переосмислення природи" ("Simians, cyborgs, and women: the reinvention of nature") філософія досліджує взаємозв'язки між наукою, технологіями, тілесністю, ідентичністю та фемінізмом. Центральна ідея книги полягає в тому, що природа не є "даністю", вона соціально й культурно сконструйована в різні історичні моменти. Усе це набуває ваги особливо в контексті розвитку наукових знань і технічного прогресу. У книзі Д. Гаравей критично аналізує, як біологія, медицина, інформатика та інші науки репродукують гендерні й расові упередження, але водночас вона шукає способи, як жінки можуть використати науку й технології для самоосмислення та емансипації. Особливо важливим є факт включення до книги есею "Маніфест кіборга", у якому кіборг постає як метафора гібридної та нестабільної ідентичності, яка дозволяє переосмислити саму межу між людиною і машиною, між природним і штучним. Дослідниця пише: "Кіборг – це гібридна істота, утворена з організму та машини. Проте кіборги складаються з особливих типів машин і особливих типів організмів, характерних для кінця ХХ століття. Кіборги – це гібридні сутності після Другої світової війни, що складаються, по-перше, з нас самих та інших органічних істот у необраній нами «високотехнологічній» іпостасі інформаційних систем, текстів та ергономічно контрольованих систем праці, бажання та відтворення. Другим важливим інгредієнтом кіборгів є машини, а також їхній вигляд як комунікаційних систем, текстів та саморушних, ергономічно спроектованих апаратів" (Haraway, 1991, p. 1).

У філософії інформації, яку розвиває Лючіано Флоріді (Luciano Floridi), цифрова особистість – це такий агент, який існує у спільному інформаційному середовищі (*infosphere*). У цьому підході суб'єкт визначається не внутрішньою глибиною, а його позицією у потоці інформації та здатністю реагувати на запити мережі. Філософія свідомості, на думку філософа, може осмислювати природу "я" (самості), а також проблеми ідентичності та дуалізму в контексті інформаційного підходу. Цей підхід передбачає, що особистість є результатом особливого розвитку в межах інфосфери. Тобто ми можемо розглядати особу не як послідовність подій у часі, а як структуру, яка існує просторово – у формі взаємопов'язаних інформаційних елементів: "Нарешті важливо усвідомити, що філософія свідомості може досліджувати природу "я" – а також пов'язані з цим проблеми ідентичності та дуалізму – з інформаційної перспективи, яка щойно була представлена, розвиваючи г'юмову теорію особистості в термінах наративного розвитку певної області інфосфери. У такому підході новий топологічний словник замінює хронологічний, який ми постійно застосовуємо до аналізу свідомості (наприклад, зрозуміло, що "я" розвивається у часі – дорослішає й старіє – але саме по собі не має часової природи, бо "я" або є, або його немає)" (Floridi, 1999, p. 130). Автор пропонує замінити

звичне хронологічне розуміння особистості (яка зростає й старіє в часі) на топологічне – тобто розглядати "я" як об'єкт, що або є, або його немає, незалежно від плину часу. Це дозволяє по-іншому осмислити суб'єктність – не як послідовність, а як наявність певної організації: "Індивідуальна особа – з її свідомістю та тілом, які розуміються як два полюси одного континууму, що в підсумку складається з інформаційних "пакетів", таких як ДНК, минулі спогади, сексуальні смаки, біологічна структура тощо – стає унікальним елементом в інфосфері, таким собі гіпертекстом, що постійно розвивається. Цей гіпертекст зберігає цілісність і впізнаваність у процесі еволюції завдяки особливому доступу та усвідомленню власних станів, завдяки сталості саморефлексивного нарративу (оскільки людина ніколи не припиняє себе реконструювати – подібно до гіпертексту, який постійно оновлюється у реальному часі, впізнаючи себе як себе у змінному середовищі), а також завдяки наявності або відсутності зв'язків" (Floridi, 1999, p. 130). Особистість постає як інформаційна система, що складається з генетики, спогадів, біології, уподобань тощо. Ця система функціонує як гіпертекст – динамічна, змінна, саморефлексивна структура, яка здатна оновлювати саму себе й зберігати цілісність завдяки усвідомленню власних змін і постійному самопереосмисленню.

Дискусія і висновки

У цифрову добу поняття суб'єкта зазнає суттєвих трансформацій, виходячи за межі класичної філософської традиції, у якій суб'єкт ототожнювався з автономним, самотождним і раціональним "Я". Сучасна американська філософія, зокрема у працях Ш. Теркл, Д. Гаравей та Л. Флоріді, пропонує альтернативні підходи до розуміння особистості, які ґрунтуються на важливих рисах змінності, мережовості, технологічній тілесності та інформаційній взаємозалежності. У своїх публікаціях Ш. Теркл описує цифрову особистість як таку, що формується через щоденну взаємодію з технологіями. Дослідниця підкреслює вплив комп'ютерів, штучного інтелекту та віртуальних середовищ на емоційну й соціальну сферу людини. З іншого боку, Д. Гаравей, у своєму "Маніфесті", пропонує бачити суб'єкта як гібридну конструкцію, де людина й машина, біологічне й штучне утворюють єдину реальність. Своєю чергою, Л. Флоріді аналізує особистість як інформаційний агент у межах інфосфери, що безперервно оновлюється подібно до гіпертексту, який сам себе конструює й інтерпретує. Сукупно ці підходи засвідчують, що цифрова суб'єктність – це не лише соціокультурний, а й онтологічний виклик, що потребує всебічного та ґрунтового філософського осмислення. Сучасна філософія не просто описує нові форми "Я", а й

вказує на етичні, правові та екзистенційні наслідки цифрової взаємодії. У цьому контексті філософія суб'єкта набуває нового звучання, вона постає засобом розуміння меж і можливостей людського в умовах технологічної тотальності. У підсумку варто зазначити, що сучасна американська філософія пропонує бачити в цифровій особистості не загрозу, а виклик для переосмислення самого поняття суб'єкта. Замість статичної "сутності" ми маємо динамічний процес, іншими словами, суб'єкт, який живе, змінюється і мислить у цифрову епоху.

Список використаних джерел

- Августин Аврелій. (2014). *Теориння* (архив. Сергій (Яровий), прот. Петро Герасимук, свящ. Андрій Хромяк, свящ. Микола Черняк, І. Сацук, & М. Хом'як, Пер.; ст. прот. В. Вакин, Вступ; Святейший Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарета, Ред.; Т. 3). Видавничий відділ УПЦ Київського Патріархату.
- Декарт, Р. (2000). *Метафізичні роздуми* (З. Борисюк, Пер.). Юніверс.
- Floridi, L. (1999). *Philosophy and Computing: An Introduction*. Routledge.
- Haraway, D. (1987). A manifesto for Cyborgs: Science, technology, and socialist feminism in the 1980s. *Australian Feminist Studies*, 2(4), 1–42. <https://doi.org/10.1080/08164649.1987.9961538>
- Haraway, D. (1991). *Simians, cyborgs, and women: The reinvention of nature*. Routledge. https://monoskop.org/images/f/f3/Haraway_Donna_J_Simians_Cyborgs_and_Women_The_Reinvention_of_Nature.pdf
- Turkle, S. (1984). *The Second Self: Computers and the Human Spirit*. Simon & Schuster.
- Turkle, S. (1995). *Life on the Screen: Identity in the Age of the Internet*. Simon & Schuster.
- Turkle, S. (2011). *Alone Together: Why We Expect More From Technology and Less From Each Other*. Basic Books.

References

- Augustine Aurelius. (2014). *Creation* (Archimandrite Sergius Yarovyi, Archpriest Petro Herasymuk, Priest Andrii Khromyak, Priest Mykola Chernyak, I. Satsyk, & M. Khomyak, Transl.; Archpriest V. Vakin, Introduction; His Holiness Patriarch of Kyiv and All Rus-Ukraine Filaret, Ed.; Vol. 3). Publishing Department of the UOC Kyiv Patriarchate [in Ukrainian].
- Descartes, R. (1991). *The philosophical writings of Descartes* (J. Cottingham, R. Stoothoff, A. Kenny, & D. Murdoch, Trans.; Vol. 3). Cambridge University Press.
- Descartes, R. (2000). *Metaphysical meditations*. (Z. Borysiuk, Trans.). Univers [in Ukrainian].
- Floridi, L. (1999). *Philosophy and Computing: An Introduction*. Routledge.
- Haraway, D. (1987). A manifesto for Cyborgs: Science, technology, and socialist feminism in the 1980s. *Australian Feminist Studies*, 2(4), 1–42. <https://doi.org/10.1080/08164649.1987.9961538>
- Haraway, D. (1991). *Simians, cyborgs, and women: The reinvention of nature*. Routledge. https://monoskop.org/images/f/f3/Haraway_Donna_J_Simians_Cyborgs_and_Women_The_Reinvention_of_Nature.pdf
- Turkle, S. (1984). *The Second Self: Computers and the Human Spirit*. Simon & Schuster.
- Turkle, S. (1995). *Life on the Screen: Identity in the Age of the Internet*. Simon & Schuster.
- Turkle, S. (2011). *Alone Together: Why We Expect More From Technology and Less From Each Other*. Basic Books.

Отримано редакцією журналу / Received: 25.04.25

Прорецензовано / Revised: 12.05.25

Схвалено до друку / Accepted: 26.05.25

Vadym KOVALENKO, PhD Student

ORCID ID: 0009-0009-9431-9592

e-mail: chernovik@meta.ua

Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine

DIGITAL IDENTITY AS A NEW FORM OF SUBJECT IN AMERICAN PHILOSOPHY

Background. In the 21st century, digital technologies are not only radically changing the world, but also transforming the very nature of human subjectivity. The focus of attention of modern American philosophy is the phenomenon of the "digital personality" – a new form of "I", which is not reducible to the autonomous, rational subject of classical philosophy, which was initiated by Rene Descartes in the 17th century. The article is devoted to the analysis of changes in the understanding of the subject under the influence of digital technologies, in particular in the works of such modern thinkers as Sherry Turkle, Donna Garaway and Luciano Floridi.

Methods. The study used general scientific methods of analysis, synthesis, induction and deduction, as well as historical and philosophical approaches: comparative-historical analysis (to compare the views of philosophers of different times and countries), hermeneutics (to interpret philosophical texts), conceptual reconstruction (to analyze the concepts of the subject, body, digital "I").

Results. The outstanding maxim of R. Descartes's "Cogito, ergo sum" becomes the starting point for the formation of the modern "I", but in the digital age it undergoes transformation. For example, in S. Turkle, the computer is no longer just a tool, it is a mirror of the mind that reflects and transforms identity and self-perception. Her concept of the "second self" and "life on the screen" describes how digital technologies change the process of socialization and thinking, especially among the younger generation. On the other hand, D. Garaway in the "Cyborg Manifesto" introduces

the metaphor of a hybrid subject, where the boundary between man and machine is blurred, and gender, body and technology become interconnected components. L. Floridi offers his informational approach to the personality, considering it as a structure in the infosphere, which is constantly updated, similar to hypertext. Such thinking denies the stability, integrity and autonomy of the subject.

C o n c l u s i o n s . *The article concludes that digital subjectivity is not a continuation of the traditional idea of the "I", but rather its radical revision. The ideas of S. Turkle, D. Garaway and L. Floridi demonstrate that the modern subject is an open, dynamic, changeable, information-network agent. The digital "I" can no longer be understood without taking into account technology, social interaction and information flows. In this context, philosophy acquires particular relevance as a means of critical analysis of identity in the digital age. Accordingly, the philosophical understanding of subjectivity requires new approaches that take into account both the bodily and technical, both personal and social dimensions of human existence. An important task is also to rethink the categories of privacy, emotionality, freedom in a world where technology is not a background, but a structural element of the subject itself.*

K e y w o r d s : *history of philosophy, modern philosophy, digital self, subjectivity, information philosophy.*

Автор заявляє про відсутність конфлікту інтересів. Спонсори не брали участі в розробленні дослідження; у зборі, аналізі чи інтерпретації даних; у написанні рукопису; в рішенні про публікацію результатів.

The author declare no conflicts of interest. The funders had no role in the design of the study; in the collection, analyses or interpretation of data; in the writing of the manuscript; in the decision to publish the results.